

Колос К. Р.,

кандидат педагогічних наук, докторант Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Необхідною умовою створення сучасного конкурентоспроможного соціально-економічного розвитку України є якісна професійна підготовка спеціалістів у цілісному навчальному середовищі, що ґрунтується на масштабному використанні навчальними закладами інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Процес інформатизації закладів покладений в основу цілеспрямованої державної освітньої політики України (Указ Президента України від 30.09.2010 “Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні”, Постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 494 “Про затвердження Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій “Сто відсотків” на період до 2015 року”, Указ МОНмолодьспорту України від 14.11.2011 № 1301 “Про забезпечення розвитку освіти у сфері інформаційних технологій на період до 2013 року”, “Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки” та ін.).

Для забезпечення інтеграції системи освіти України в європейський і світовий освітній простір, здійснення організаційних заходів не достатньо. Необхідно модернізувати цільові та змістово-технологічні аспекти освіти, які базуються на широкому використанні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема: електронні освітні ресурси, хмарні технології, освіта 3.0 тощо.

Результати досліджень закордонних і вітчизняних учених показують, що вмiле використання сучасних ІКТ навчальним закладом будь-якого рівня у навчально-пізнавальному процесі (НПП) створює багатофункціональне комп'ютерно орієнтоване навчальне середовище (КОНС). Таке середовище, що швидко розвивається, дозволяє застосовувати нові раціональні підходи, форми і методи організації і проведення НПП (В. Ю. Биков, С. П. Величко, А. М. Гуржій, В. М. Кухаренко, С. О. Семеріков, О. В. Співаковський, Ю. В. Триус, С. А. Раков та ін.); забезпечувати сприятливі умови для професійного розвитку соціально активної, самостійної, творчої, компетентної особистості, яка вмiє використовувати ІКТ при роботі з відомостями, здатна до рефлексії, розв'язку проблем, створення нових знань, ефективно визначає свою життєву позицію (М. І. Жалдак, Т. І. Коваль, А. П. Кудін, В. В. Лапінський, М. П. Лещенко, А. Ф. Манако, Н. В. Морзе, О. М. Спiрiн, П. В. Стефаненко та ін.). Проте ряд складових проблеми впровадження комп'ютерно орієнтованого навчального середовища закладом освіти залишаються нерозв'язаними. Насамперед це стосується проблеми визначення терміну “комп'ютерно орієнтоване навчальне середовище закладу післядипломної педагогічної освіти”. Також потребує вирішення проблема встановлення складу КОНС закладу післядипломної педагогічної освіти (ЗППО).

Метою дослідження є визначення поняття комп'ютерно орієнтоване навчальне середовище закладу післядипломної педагогічної освіти, визначення основних компонентів КОНС ЗППО.

Поняття “комп'ютерно орієнтоване навчальне середовище закладу післядипломної педагогічної освіти” не досліджене, тому при його визначенні будемо виходити із базового поняття “середовище”, яке за своєю суттю є комплексним і охоплює всі навколишні умови, в яких існують організми та їхні угруповання [2].

Ключову роль у життєдіяльності людини відіграє соціалізація особистості як умова її розвитку та становлення. Необхідним фактором соціалізації особистості є її включення і функціонування у соціальному середовищі, яке передбачає сукупність умов існування людини і суспільства.

У наукових психолого-педагогічних працях, при розгляді різних аспектів навчального середовища, подається велика кількість його визначень. Зокрема, Панченко Л. Ф. розглядає інформаційно-освітнє середовище як реальність, яка розвивається, і містить передумови розвитку особистості викладачів і студентів у процесі вирішення освітніх завдань [3, с. 7].

В. Ю. Биков [1, с. 378], визначає, що “навчальне середовище навчального закладу – це штучно і цілеспрямовано побудований простір, в якому розгортається навчально-виховний процес і в якому створені необхідні і достатні умови для його учасників щодо ефективного досягнення цілей навчання і виховання”.

Важливим є й те, що комп’ютерно орієнтоване навчальне середовище закладу післядипломної педагогічної освіти функціонує у системі безперервної освіти, тому повинне базуватися на системному, структурному та процесуальному підходах, а також відповідати швидкозмінним вимогам часу у підвищенні кваліфікації педагогічних кадрів.

Тому комп’ютерно орієнтоване навчальне середовище закладу післядипломної педагогічної освіти розглядатимемо як керований, штучно і цілеспрямовано побудований простір, у якому розгортається навчально-пізнавальний процес з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і в якому створені необхідні і достатні умови для його учасників щодо ефективного здійснення підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Виділимо основні компонентами КОНС ЗППО:

– педагогічно виважений добір інформаційно-комунікаційних технологій, що ефективно використовуються закладом ППО при організації та проведенні навчально-пізнавального процесу;

– психолого-педагогічні умови раціонального здійснення підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;

– соціально-побутові умови закладу післядипломної педагогічної освіти;

– взаємозв’язки слухачів, методичних та науково-педагогічних кадрів закладу післядипломної педагогічної освіти.

Вміла інтеграція основних компонентів КОНС ЗППО дозволить сучасному закладу післядипломної педагогічної освіти не лише ефективно функціонувати як унітарна академічна одиниця, а стати осередком різних рівнів освіти, представляючи продукти передової педагогічної діяльності, сучасні прогресивні ІКТ, розробляючи та постійно вдосконалюючи зміст неперервної освіти.

Крім того комп’ютерно орієнтоване навчальне середовище, що постійно розвивається, дозволяє мобільно інтегрувати багато функцій закладу і допомогти зробити складний заклад когерентним і ефективним, що вказує на необхідність подальших теоретичних і практичних досліджень проблеми розвитку комп’ютерно орієнтованого навчального середовища закладу післядипломної педагогічної освіти.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія / В. Ю. Биков. – К.: Атіка, 2008. – 684 с.

2. Мусієнко М. М. Екологія: тлумачний словник [Електронний ресурс] / М. М. Мусієнко, В. В. Серебряков, О. В. Брайон. – Режим доступу: http://eduknigi.com/ekol_view.php?id=347.

3. Панченко Л. Ф. Теоретико-методологічні засади розвитку інформаційно-освітнього середовища університету: автореф. дис. ... наук. ступеня доктора пед. наук: 13.00.10 “Інформаційно-комунікаційні технології в освіті” / Любов Феліксівна Панченко; Державний заклад “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. – Луганськ. – 2011. – 46 с.